

عنوان مقاله:

نگاهی به تفسیر منسوب به امام عسکری (ع) بر اساس بررسی شخصیت رجالی محمد بن قاسم مفسر استرآبادی

محل انتشار:

دوفصلنامه تفسیرپژوهی، دوره 10، شماره 19 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 44

نویسنده:

کاظم استادی - دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث دانشگاه قرآن و حدیث؛ نسخه پژوه و پژوهشگر مطالعات اسلامی. قم، ایران

خلاصه مقاله:

تمام کتاب کنونی تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) و نیز بخش قابل توجهی از روایات کتاب احتجاج منسوب به طبرسی، به نقل از یک راوی، با نام «محمد بن قاسم جرجانی» یا «محمد بن ابی قاسم استرآبادی»، معروف به «ابی الحسن جرجانی مفسر» است. این شخص در منابع رجالی و تراجمی شیعه ی امامیه، مجهول می باشد و اطلاعات قابل توجهی از وی بیان نشده است. پس لازم است این راوی، شناسایی و ترجمه شود. این کار، چندین فایده دارد: اول اینکه تکلیف کتاب تفسیر و بخشی از احتجاج، از نظر هویت رجالی راوی آن‌ها روشن می شود. دوم اینکه تاریخ نقل و انتقالات این کتاب ها گویا می گردند. سوم اینکه ممکن است برخی از مناقشات پیرامون این دو کتاب، مرتفع و یا از آن سو، مناقشات جدیدی ایجاد گردند. بنابراین اکنون مهم است پرسیده شود: ۱ آیا «محمد بن قاسم جرجانی» یا «محمد بن ابی قاسم استرآبادی» یک شخصیت و با اسامی دوگانه هستند که بر اثر تصحیف ایجاد شده اند یا خیر؟ ۲ چه اطلاعاتی در دیگر منابع غیررجالی و تراجمی از ایشان وجود دارد؟ ۳ تاریخ و ترجمه ی این راوی تفسیر چگونه است؟ پژوهش حاضر به وسیله ی برخی اطلاعات و شواهد جنبی به بررسی تاریخ و ترجمه ی ابوالحسن جرجانی مفسر پرداخته است تا حتی الامکان شرح حال و یک بررسی رجالی از وی ارائه دهد.

کلمات کلیدی:

تفسیر عسکری، ابوالحسن جرجانی، محمدبن ابی قاسم، روایات صدوق، زیدیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1815993>

